

Wiadomości Gospodarcze

Nr. 11 W Krakowie 5 października 1919. Roczniak IV.

Drukowane jako rękopis. — Przedruk dozwolony jedynie za podaniem źródła.

W razie nieotrzymania numeru należy reklamować na pocztę. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej

Treść Nr. 11. Przepisy o patentach na wynalazki i o ochronie wzorów rysunkowych, modeli i znaków towarowych. **Przywóz i wywóz towarów:** Przywóz towarów z zagranicy. — Warunkowy przywóz towarów zastrzeżonych. — Eksport towarów do Anglii. — **Unormowanie obrotu:** Ograniczenie obrotu zbożem i jego przetworami. — Zbiórka łoża do celów przemysłowych. — Sekwestr produkcji fabryk przetworów mieszaných. — Zwalnianie ziemniaków na cele przemysłowe. — Zniesienie sekwestru bibulki i waty. — Zwolnienie pasów transmisyjnych. — Ceny skór gotowych. — **Sprawy gospodarcze:** Utworzenie Centrali dewiz. — Zakaz transakcji markami polskimi. — Utworzenie Wydziału spraw aprowizacyjnych dla Małopolski. — Likwidacja Wydziału surowców. — Utworzenie Oddziału ruchu cystern naftowych. — **Informacje:** Dozór nad kotłami parowymi. — Składanie zgłoszeń na znaki towarowe, wzory rysunkowe i modele. — Zniesienie Małopolskiego Oddziału górniczego. — Zgłaszanie maszyn, zarekwirowanych przez wojska niemieckie. — Polska agencja handlowo-finansowa w Londynie. — Izba handlowa polsko-belgijska. — Oferty firm zagranicznych. — Reorganizacja Wyższej Szkoły handlowej w Warszawie. — Rozpisanie publicznego przetargu. — **Komunikacje:** Zmiany postanowień § 91 Regulaminu ruchu na kolejach polskich b. zaboru austriackiego. — Zniesienie miejscowej taryfy węglowej. — Zniesienie ograniczeń w pocztowym ruchu pakietowym. — Ruch osobowy i towarowy z Wielkopolską. — Zagraniczna taryfa pocztowa dla przesyłek listowych. — Odpowiedzialność zarządu pocztowego za krajowe przesyłki towarowe i telegramy. — Zmiany w rejestrze handlowym.

WARUNKI PRENUMERATY.

Wobec znacznego podrożenia cen papieru oraz kosztów druku, zastanowiła Izba handlowa i przemysłowa z dniem 1. kwietnia 1919 dotychczasową bezpłatną wysyłkę „Wiadomości Gospodarczych”.

Instytucje i osoby, które prenumeraty nie uiszcza, będą od dalszej dostawy wyłączone.

**Prenumerata: Rocznie K 12.—, Mk 6.—
Półrocznie K 6.—, Mk 3.—
Kwartalnie K 3.—, Mk 1.50**

Przepisy o patentach na wynalazki i o ochronie wzorów rysunkowych, modeli i znaków towarowych.

Jedną z pierwszych prób unifikacji prawa polskiego są wydane w lutym br. dekrety o patentach na wynalazki i o ochronie wzorów rysunkowych, modeli i znaków towarowych.

Dekrety te wstąpiły w miejsce dotychczasowego ustawodawstwa państw zaborczych i stanowią prawo obecnie obowiązujące w dziedzinie ochrony własności przemysłowej. Wobec tego znajomość tych przepisów leży w żywotnym interesie naszego świata handlowego i przemysłowego.

Zaznajomienie się z nimi jest rzeczą tembardziej nagłą, że nakładają one na przemysłowców, mających zastrzeżone patenty, wzory i marki ochronne obowiązek zgłoszenia tych praw w terminie do dnia 7. listopada br. w Urzędzie Patentowym w Warszawie.

W ostatnich dniach pojawił się w handlu księgarskim zbiór odnośnych przepisów wraz z rozporządzeniami wykonawczymi i objaśnieniami, wydany przez adwokata Dra I. Drohockiego i sekret. Dra Br. Joseferta. Zbiór ten ma na celu udostępnienie tych przepisów, porozrzuconych w rozmaitych numerach Dziennika ustaw i „Monitora”, i ułatwienie w ten sposób stronom interesowanym, względnie ich zastępcom prawnym należytego zgłoszenia praw i ochrony ich własności przemysłowej.

Zbiór ten jest do nabycia w księgarni Gebethnera i S-ki, oraz we filjach tejsze i w Sekretarjacie Izby Handlowej i Przemysłowej. Cena egzemplarza wynosi K. 12, względnie 8 marek polskich.

Przywóz i wywóz towarów.

Przywóz towarów z zagranicy.

Rozporządzeniem Ministerstwa przemysłu i handlu z dnia 10. września b. r., („Monitor“ Nr. 207) dopuszczono do przywozu bezspecjalnych zezwoleń Komisji przywozu i wywozu następujące artykuły:

1. Broń, amunicja i inne przedmioty uzbrojenia i wyekwipowania wojska, będące własnością lub przesyłane dla Polskich Władz Wojskowych na zlecenie Ministerstwa Spraw Wojskowych.

2. Posyłki pocztowe z artykułami żywności, wagi do 5 kg.

3. Surowce: węgiel, koks, kreda zwykła i szlamowana, koalina, potaż i skały naturalne dla hut szklanych, boraks, celluloid surowy, guma i kauczuk, piasek krzemowy, drzewo korkowe.

4. Surowce i półfabrykaty metalowe, miedź, glin, nikiel, ołów, cyna, wolfram, rtęć, bizmut metaliczny, żelazo-mangan, żelazo-krzem (ferrosilicium), ruda, wszelka stal narzędziowa.

5. Surowce włókiennicze: wełna, bawełna, surowiec jedwabny, juta, konopie, len, odpadki wełniane, jedwabne, konopne i lniane.

6. Artykuły techniczne: pasy skórzane, parczane, wielbłądzie, pasy Balata, sita brązowe i filce dla papierni, tkaniny filtracyjne, lonty i kapiszony dla górnictwa, węże gumowe, parczane, artykuły techniczne kauczukowe, automatyczne aparaty do gaszenia ognia, tarcze szmerglowe i karborundowe, papier szmerglowy i szklany, szmergiel i karborund w proszku, tygły grafitowe, wyroby z drzewa korkowego, gaza jedwabna młynarska.

7. Artykuły elektrotechniczne: artykuły do instalacji elektrycznych (z wyjątkiem żyrandoli, lamp, kloszy), żarówki elektryczne, latarki elektryczne, kable, druty izolowane.

8. Wyroby metalowe: ręczne narzędzia warsztatowe (oprócz młotów, pilników, siekier, toporów i oskardów), okucia rymarskie żelazne, igły zwykłe i agrałki, sprzężki, skówki do lasek, hafki, części stalowe do parasoli, noże i nożyce dla celów technicznych i przemysłowych.

9. Instrumenty i artykuły precyzyjne: instrumenty chirurgiczne, ortopedyczne i dentystyczne, szkła optyczne bez opraw, przyrządy meteorologiczne, instrumenty i przyrządy fizyczne i matematyczne, sprawdziany miar, zegarki stalowe i niklowe, części mechanizmów zegarkowych i instrumenty dla zegarmistrzostwa.

10. Artykuły chemiczne: octan ołowiu, farby anilinowe, drukarskie i litograficzne, formalina, fosfor, kwas mleczny, kwas szczawiowy, arsenik czerwony, chlorek borowy, półorachlorek żelaza, aceton, benzol, naftalina, siarczan węgla, anilina.

11. Wszelkie artykuły lecznicze, farmaceutyczne i środki trujące za zaświadczeniami Ministerstwa Zdrowia Publicznego, oprócz roślin używanych w lecznictwie.

12. Artykuły opatrunkowe.

13. Artykuły biurowe: taśmy i kalki do maszyn do pisania, ołówki, papier woskowy do aparatów kopjowych, maszyny do liczenia (arytmometry) i do kopjowania.

14. Artykuły fotograficzne: obiektywy, części kamer, kasetki na klisze, klisze, papier fotograficzny światłoczuły oraz preparaty chemiczne do fotografowania.

15. Artykuły pierwszej potrzeby: tkaniny wszelkie wełniane, półwełniane, perkal surowy, biały i drukowany, kreton surowy, biały i drukowany, madepolam, płótno bawełniane białe i kolorowe, płótno lniane (powyższe materiały dopuszczane będą w sztukach gładkich nie haftowanych i bez wszelkich ozdób), płótno brezentowe i impregno-

wane, obuwie skórzane, mydło oprócz toaletowego, zapalki, herbata, kawa, kakao w ziarnie, ryż, mleko skondensowane, śledzie, oliwa, cytryny.

Przywóz artykułów wyżej wyszczególnionych, z wyjątkiem artykułów wymienionych w punkcie 1 i 2, dozwala się tylko osobom uprawnionym do handlu na obszarze Państwa Polskiego. W tym celu należy Urzędowi celnemu przedłożyć przy odprawie dowód uprawnienia.

Mieszkańcom pogranicza wolno przywozić i wywozić bez specjalnych zezwoleń wszelkie towary z wyjątkiem artykułów spożywczych i monopolowych, w małych ilościach, na własny użytek.

Do przywozu, przewozu transytowego i wywozu dopuszczone są bez specjalnych zezwoleń:

Dzienniki, czasopisma, nuty i książki. Przedmioty służące do użytku uwierzytelnionych zastępców obcych państw, wzory i próbki towarów, nie nadające się do innego użytku, z wyjątkiem artykułów spożywczych i przedmiotów monopolów państwowych.

Przedmioty codziennej potrzeby, które podróżni wiozą ze sobą do własnego użytku podczas podróży lub do wykonania swego zawodu.

Wyroby tytoniowe, wiezione przez podróżnych w ilości 25 cygar, albo 100 papierosów, albo 100 gramów tytoniu na osobę. Używane przedmioty urządzenia domowego, odzież, bielizna, pościel — należące do osób przesiedlających się.

Wagony kolejowe, należące do przedsiębiorstw przewozowych wraz z przedmiotami, służącymi do ich urządzenia lub potrzebnymi do utrzymania ich w ruchu, jako też w ruchu pogranicznym wszelkie inne środki przewozowe, oraz zwierzęta wierzchowe, pociągowe i juczne wraz z uprzężą, okryciem i przeznaczoną dla nich paszą, jeżeli nie ulega wątpliwości, że podróży nie przedsięwzięto w celu obejścia zakazu przywozu lub przewozu transytowego.

Warunkowy przywóz towarów zabronionych.

Pismem z dnia 26. września b. r. L. 8546 nadesłał Oddział Państwowej Komisji przywozu i wywozu w Krakowie Izbie handlowej i przemysłowej następujący wykaz towarów, których przywóz do Polski jest niedozwolony:

1. Kamienie drogie, biżuteria złota i srebrna.
2. Zegarki złote i srebrne.
3. Wyroby platerowe, srebra chińskie, wyroby z brązu (prócz techniczn.)
4. Porcelana wszelka (prócz gładkiej stołowej porcelany bez brzegów kobaltowych).
5. Wyroby fajansowe (prócz sanitarnych, aptecznych i stołowych bez złocien prostych).
6. Wyroby szklane wszelkie (prócz szkła laboratoryjnego i aptek. ze szlifowanymi korkami).

7. Galanterja, krawaty, gotowe kołnierze i mankiety, szelki, portmonetki, pugilaresy, ridicule, torebki, przybory toaletowe, necesery, papierosnice, pudełka, szkatułki, figury, statuetki, laski, rączki do lasek i parasoli, walizki, kufry.

8. Zabawki, harmonijki i lalki oraz części tych przedmiotów.

9. Etykietki, pocztówki, oleodruki, obrazki religijne i dewocjonalja, kalendarze.

10. Zeszyty, notesy, albumy, portfele, pineski.

11. Ozdoby wszelkie do trumien i mebli.

12. Karty do gry.

13. Kwiaty żywe i sztuczne.

14. Hafty i koronki.

15. Wyroby perfumeryjne, toaletowe, kosmetyczne i mydła toaletowe.

16. Gramofony, kinematografia (prócz błon nie-naświetlonych i filmów oraz części składowych aparatów.)

17. Przybory bilardowe.

18. Kapelusze damskie (prócz modeli), pióra, czapki i kapelusze męskie (prócz tańszych gatunków do Mk. 40.—).

19. Spiritualia, wina, likiery (prócz win mszalnych i dla szpitali).

20. Owoce południowe, suszone i inne (prócz cytryn).

21. Cukierki, artykuły kolonialne i gastronomiczne (prócz herbaty, kawy w ziarnach i proszku, pieprzu i ziela angielskiego).

22. Szczotki i pendzle (prócz szczotek do zębów).

23. Grzebienie, szczotki, karbowki i szczypce do włosów (prócz grzebieni rogowych, kauczukowych i galalitowych).

24. Pasta do obuwia i metali.

25. Naczynia blaszane i emaliowane, gwoździe, pudełka blaszane. łyżki aluminiowe i blaszane.

26. Meble.

27. Przędza papierowa i wyroby z niej.

28. Farby ziemne ochra, umbra.

29. Tkaniny zwykłe: jedwab (prócz półjedwabiu podszewkowego), aksamity i plusze, welury, woale, półwoale, etaminy, wszelkie haftowane i broché, cienkie batysty, muszliny, tiule wszelkie i gaza (prócz młynarskiej Nr. 4, 7 i 8).

30. Atrament.

31. Lak.

32. Szkło wodne.

33. Reisbrety, suszki, korytka do piór, kałamarze, koszyki, liczydła.

34. Cynk w stanie surowym.

35. Futra luksusowe: lisy białe, czarne i niebieskie naturalne, bobry morskie tzw. kameczaskie, sobole, szynszyle, foki prawdziwe.

Według zawiadomienia Oddziału Państwowej Komisji przywozu i wywozu Urząd ten będzie

wyjątkowo jeszcze uwzględniał prośby tych kupców, którzy towary wymienione pod poz. 1 — 7, 11, 15 — 18, 20, 21 — 23, 25, 28, 29 oraz wino (poz. 19) przed 1. września, a wymienione pod poz. 30 — 35 przed 30 września b. r. zakupili i zapłacili i to do 15 października b. r. w wymienionym Oddziale fakturami i korespondencją wykazą.

Eksport towarów do Anglii.

Firmy zajmujące się eksportem towarów do Anglii zechcą donieść pod adresem Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, czy mogłyby podjąć obecnie ten eksport, przy równoczesnem podaniu rodzaju i ilości towarów.

Ograniczenie obrotu.

Ograniczenie obrotu zbożem i jego przetworami.

Ustawą z 29. lipca b. r. postanowił Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, iż prawo handlu **pszenicą, żytem, jęczmieniem i owsem** oraz przetworami tych zbóż, to znaczy: **mąką, kaszą, chlebem** przysługuje wyłącznie rządowi. Rząd będzie wykonywał prawo za pośrednictwem organizacji samorządowych, stowarzyszeń rolniczych i społecznych. Prowadzenie handlu zbożem, mąką, kaszą lub chlebem bez pozwolenia władzy rządowej jest przestępstwem, które będzie ścigane surowemi karami.

W każdym powiecie będą miały prawo zakupu zboża tylko te organizacje, które otrzymają odpowiednie zezwolenie od Ministra Aprowizacji. Rolnicy są więc obowiązani dostarczyć do zakładów, otwartych przez upoważnione do tego organizacje całą ilość zboża, jaką będą rozporządzali po pokryciu własnych potrzeb gospodarskich.

Sprzedaż zboża osobom do tego nieuprawnionym, jest wzbroniona.

Ceny za dostarczane do składów zboże są następujące:

za cetnar metryczny żyta, jęczmienia, owsa mk. 80
za cetnar metryczny pszenicy . . . . . mk. 90

Za zboże dostarczane przed 15. października rolnicy otrzymają dodatek w wysokości mk. 10 za cetnar metryczny.

Dla osób niestosujących się do powyższych zarządzeń przewidziane są surowe kary.

Zbiórka łożu dla celów przemysłowych.

Na podstawie reskryptu Ministerstwa przemysłu i handlu, Sekcja odbudowy przemysłu Oddział Małopolski L. 904/III. z dnia 14 marca b. r. zarządzono zajęcie łożu, nie służącego dla celów jadalnych, celem zbiórki tłuszczu technicznych i użycia ich dla celów przemysłu.

Rozporządzeniem z 4 czerwca b. r. L. 146 oddano organizację zbiórki łoju w ręce organów Biura dla przemysłów skórnicych w Krakowie.

Rozporządzenie to **zniesiono** obecnie na mocy reskryptu powyższego Ministerstwa z 25 sierpnia b. r. L. 4748.

Na podstawie porozumienia ze Związkiem gospodarczym dla przemysłu tłuszczowego i olejowego w Krakowie, postanowiło ministerstwo przemysłu i handlu, oddział Małopolski, iż upoważnionymi do zbiórki i skupu łoju jako organa Związku są fabrykanci mydła zaopatrzeni w legitymacje wydane przez wymieniony Związek, a potwierdzone przez Biuro chemiczne Ministerstwa przemysłu i handlu w Krakwie.

Od chwili wydania tego rozporządzenia wolno wyrabiać jedynie mydło ziarniste t. j. o zawartości 62— 64% kwasów tłuszczowych. Równocześnie ustanowiono cenę maksymalną tego mydła w wysokości K. 40 —za 1 kg. w sprzedaży hurtownej, loco fabryka.

Cenę detaliczną ustanowi władza polityczna I instancji. Cena rozumie się za mydło czyste, wolne od przymieszek. Przekroczenia powyższych zarządzeń pociągają za sobą surową karę.

Sekwestr produkcji fabryk przetworów ziemniaczanych.

Rozporządzeniem z 11 września b. r. („Monitor“ Nr. 206), zarządził Minister aprowizacji, iż całkowita tegoroczna produkcja fabryk przetworów ziemniaczanych, a mianowicie krochmalni i suszarni z dnia 11 września b. r. jest zajęta na rzecz Ministerstwa Aprowizacji.

Sekwestrowi podlegają również remanenty krochmalu, płatków i krajanki ziemniaczanej, pozostałe z kampanji roku gospodarczego 1918/19.

Handel krochmalem, krajanką i płatkami ziemniaczanymi jest wzbroniony.

W celu otrzymania zezwolenia na kupno tych artykułów należy każdorazowo wnosić do Urzędu Ziemniaczanego podanie, w którym winno być wskazane do jakiego użytku przetwory te są przeznaczone.

Dla przewozu tych artykułów wymagane są listy przewozowe lub przepustki wystawione przez powyższy Urząd.

Obrót syropem ziemniaczanym w obrębie granic Państwa Polskiego nie podlega żadnym ograniczeniom ze strony Ministerstwa aprowizacji. Przewóz syropu jest wolny.

Ceny powyżej wymienionych przetworów ziemniaczanych dla producentów będą ustanowione przez Urząd Ziemniaczany indywidualnie dla każdej z fabryk po przeprowadzeniu ścisłej kalkulacji.

Ceny te, podane będą do wiadomości za pomocą oddzielnego rozporządzenia.

Do chwili wydania rzeczzonego rozporządzenia pozostają w mocy ceny obecnie obowiązujące.

Zwalnianie ziemniaków na cele przemysłowe.

Rozporządzeniem z dnia 9 września b. r. („Monitor“ 202) zarządził Minister aprowizacji, iż przerabianie ziemniaków w zakładach przemysłowych (gorzelnie, krochmalnie, suszarnie, syropiarnie i drożdżownie), dopuszczone jest jedynie na zasadzie uzyskanego zwolnienia określonej ilości ziemniaków przez Ministerstwo Aprowizacji.

Ministerstwo udziela zezwoleń w wypadkach, gdy gospodarstwo rolne położone jest w niekorzystnych warunkach komunikacyjnych, utrudniających wywóz oraz w wypadkach urzędowo stwierdzonego masowego psucia się ziemniaków.

W celu uzyskania zwolnienia ziemniaków dla przeróbki w wymienionych zakładach przemysłowych, należy wnieść do Ministerstwa Aprowizacji podanie, w którym należy wskazać:

a) dla wszystkich zakładów przemysłowych:

1. Czy dany Zakład stanowi składową część gospodarstwa rolnego, należąc do właściciela tegoż gospodarstwa;

2. Ilość ziemniaków (w cetnarach podwójnych), inogących uleść zwolnieniu;

3. Wysokość tegorocznego zbioru ziemniaków z gospodarstwa rolnego, do którego dany zakład przemysłowy należy;

4. Stosunek ilościowy stanu sprzężaju przedwojennego i obecnego w gospodarstwie rolnem;

5. Średnią odległość gospodarstwa od najbliższej stacji kolei normalnej, względnie kolejki dojazdowej i po jakiej drodze, względnie odległość od najbliższej stacji drogi wodnej.

6. Przeciętną ilość ziemniaków, przerabianych przez dany zakład przemysłowy w latach 1912/13, 1913/14;

7. dokładny adres petenta.

b) dla gorzelnii:

1. Ilość inwentarza żywego (z wyszczególnieniem gatunku) w gospodarstwie rolnem oraz przybliżoną ilość ziemniaków przeznaczonych na spalenie tymże inwentarzem.

Podania winny być poświadczone przez miejscową władzę administracyjną I instancji.

Zniesienie sekwestru bibułki i waty.

Rozporządzeniem Ministra przemysłu i handlu z dnia 30 sierpnia b. r. „Monitor“ Nr. 201, zniesiono sekwestr oraz ograniczenia przewozu wewnętrznego następujących artykułów:

Bibułki do papierosów (w bobinach i arkuszach),

przędzy, waty hygroskopijnej, środków opatrunkowych oraz waty surowej, bielonej i farbowanej.

Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 6. września b. r.

Zwolnienie pasów transmisyjnych.

Rozporządzeniem ministerjalnem z 21 sierpnia b. r. „Monitor“ Nr. 199, zniesiono sekwestr i ograniczenia przewozu wewnętrznego pasów transmisyjnych wszelkiego rodzaju i gatunków.

Rozporządzenie to weszło w życie dnia 4 września b. r.

Ceny skór gotowych.

W „Monitorze polskim“ nr. 216. ogłoszone zostały następująco ceny skór gotowych, ustanowione przez Komisję Międzyministerjalną, a obowiązujące z dniem 1. września b. r.:

Rodzaj skór:

I. Skóry podeszwiane:

1) w całości lub połówkach za 1 funt polski mk 13;

2) środki, słupce za 1 funt polski mk. 19 fen. 50;

3) Odpadki, karki i boki za 1 funt polski mk. 6 fen. 50;

4) Tafelki karkowe za 1 funt polski mk. 10;

II. 1) Krupony pasowe dębowe za 1 funt polski mk. 23 fen. 50;

2) Krupony pasowe chromowe za 1 funt polski mk. 17 fen. 50.

III. Juchty dębowe:

1) Tluszczone wszelkiego wykonczenia:

a) grubości do 2 mm. za 1 funt polski mk. 17;

b) grubości od 2 do 2 i pół mm. za 1 funt polski mk. 16;

2) nietluszczone (blanki) za 1 funt polski mk. 18.

Ceny towaru gotowego rozumieją się loco najbliższa stacja kolejowa lub wodna, bez opakowania, tylko związane w paczki.

Skóry podeszwiane winny być suche, nieobciążone, dobrze przegarbowane, niefamiące się i nierozdzierające się. Skóry nie odpowiadające powyższemu warunkom przyjmowane będą po cenach niższych, a mianowicie:

a) za niewielkie uszkodzenie potrąca się od 5 do 20%, zgodnie z orzeczeniem Komisji Odbiorczej;

b) za popsute w garbowaniu, łamiące się, rozdzierające się, potrąca się od 20 do 100%;

c) skóry sztucznie obciążone będą zabierane przez Komisję Odbiorczą bezwzględnie i płacone po cenach równych połowie wartości.

Skóry juchtowe winny być dobrze wygarbowane, miękko wyrobione, równo szpaltowane, o nienszkodzonem liczku, bez zacięć, dziur i wągrów.

Nie odpowiadające tym warunkom skóry przyjmowane będą po cenach niższych:

a) za skóry ze sporadycznymi zacięciami i nierówno szpaltowane, z niewielkiem uszkodzeniem liczka, potrąca się od 5 do 10%;

b) za oprzałe dziurawe, z liczkiem pękającym przy składaniu we czworo, potrąca się do 40% wartości, stosownie do uznania Komisji.

Sprawy gospodarcze.

Utworzenie Centrali Dewiz.

W celu zapobiegania i ukrócenia spekulacji walutami i walorami zagranicznymi utworzył Minister Skarbu rozporządzeniem z dnia 23. września 1919 „Monitor“ Nr. 215, przy Polskiej krajowej Kasie pożyczkowej urząd pod nazwą: Państwowa Centrala Dewiz. Centrala dewiz podlega Ministrowi Skarbu, a działa w ścisłej łączności z Państwową Komisją przywozu i wywozu.

Zadaniem jej jest ustanowienie obowiązującego dla wszelkich obrotów kursu walut zagranicznych oraz rozciąganie kontroli nad wszelkimi operacjami finansowymi, które wywierają wpływ na kurs waluty.

Wszelkie dysponowanie z Polski za granicę lub z zagranicy do Polski oraz dokonywanie transakcji w granicach Państwa Polskiego sumami w walucie zagranicznej i dewizami, jako to: zagranicznymi pieniędzmi i banknotami, przekazami, czekami, weksłami oraz wszelkiego rodzaju wypłatami i pozostałościami rachunkowymi i uzyskanymi za granicą kredytami mogą być dokonywane jedynie za pośrednictwem lub zezwoleniem Centrali dewiz; jedynie za zezwoleniem tej Centrali mogą być również zaciągane zobowiązania u osób lub firm, mających siedzibę za granicą i to tak przez osoby prywatne jak i przez urzędy.

Posiadacze wartości, któremi transakcje i dysponowanie jest zakazane, winni zgłosić je do dyspozycji Centrali dewiz, która ma prawo przejęcia ich według ustalonego kursu.

Centrala dewiz wydaje walutę zagraniczną tylko na cel ściśle określony, kierując się przedewszystkiem względami gospodarczymi kraju.

Przepuszczenie towarów przez granicę Państwa wymaga oprócz zezwolenia Komisji przywozu i wywozu również zezwolenia Centrali dewiz.

Posiadacze zagranicznych papierów procentowych i dywidendowych, winni je zarejestrować w Centrali dewiz, którą należy zawiadomić o każdej transakcji dokonanej temi walorami wewnątrz kraju.

Sprzedaż i zastaw zagranicą zarówno krajowych, jak i zagranicznych papierów procentowych i dywidendowych, jak również realizacja wylosowanych papierów i kuponów zagranicznych mogą być dokonywane jedynie za pośrednictwem Cen-

trali dewiz. Sumy stąd uzyskane będą wypłacane w walucie krajowej według kursu obowiązującego w dniu dokonania transakcji.

Przywóz w granice Państwa i wywóz zagranicę bez zezwolenia Centrali papierów wartościowych obcych i krajowych, dewiz, krajowych zobowiązań płatniczych i wszelkiego rodzaju sum pieniężnych, przekraczających normy ustalone w ustawach i rozporządzeniach Ministra Skarbu, jest zabroniony.

Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 24. września 1919 r.

Zakaz transakcji markami polskimi.

Rozporządzeniem z dnia 23 kwietnia b. r. („Monitor“ Nr. 218) zabronił Minister Skarbu kupna i sprzedaży marek polskich, wypuszczonych przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową do 11. listopada 1918 roku na rachunek b. niemieckich władz okupacyjnych wzamian za marki polskie, wypuszczone przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową po 11. listopada 1918 roku na rachunek Państwa Polskiego, jak wogóle wszelkich transakcji, będących wynikiem różniczkowania wartości rozmaitych kategorii marek polskich.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 27. marca b. r.

Utworzenie Wydziału spraw aprowizacyjnych dla Małopolski.

Rozporządzeniem z 23 września b. r. („Monitor“ Nr. 217) zniósł Minister aprowizacji Sekcję Ministerstwa Aprowizacji dla ziem byłego zaboru austriackiego z Ekspozyturą we Lwowie, a na jej miejsce powołał do życia Wydział Spraw aprowizacyjnych dla Małopolski z siedzibą we Lwowie i Ekspozyturą w Krakowie.

Wydział ten podlegać będzie Generalnemu Delegatowi Rządu dla Galicji.

Wydział spraw aprowizacyjnych jest II. instancją dla spraw aprowizacyjnych na terenie Małopolski.

Pierwszą instancją dla tych spraw stanowią władze polityczne 1-szej instancji t. j. starostwa oraz magistrat Lwowa i Krakowa.

Likwidacja Wydziału surowców.

Na mocy rozporządzenia Ministerstwa przemysłu i handlu z 27. sierpnia b. r. („Monitor“ Nr. 213) zlikwidowano Wydział surowców Sekcji V. wymienionego Ministerstwa.

W celu zlikwidowania majątku pozostałego po Wydziale surowców, pozostały przy Sekcji V. Biura Likwidacyjne w Warszawie i Łodzi.

Do czasu zniesienia pozostałych jeszcze w mocy sekwestrów przez Ministerstwo przemysłu i han-

dlu, czynności byłego Wydziału przekazane zostały fachowym Wydziałom Sekcji V.

Przepustki na towary podlegające sekwestrowi wydawać będą Urzędy przemysłowe.

Utworzenie Oddziału ruchu cystern naftowych.

Oddział Naftowy Ministerstwa Przemysłu i Handlu, w wykonaniu uchwały Sejmowej z dnia 1. sierpnia b. r. o zajęciu cystern przez Państwo, stworzył specjalny urząd, którego troską jest planowe zużycie tej niewielkiej ilości cystern naftowych, które posiadamy. Urząd ten nosi nazwę „Oddział ruchu cystern Sekcji V. Ministerstwa Przemysłu i Handlu“ i ma siedzibę w centrum przemysłu naftowego w Drohobyczu.

Kierownikiem Oddziału został mianowany długoletni i wytrawny urzędnik kolejowy z Dyrekcji Lwowskiej, starszy rewident p. Eugeniusz Petak. Oddział ruchu cystern z dniem 3. września rozpoczął swoją czynność.

i n f o r m a c j e.

Dozór nad kotłami parowymi.

Rozporządzeniem z dnia 5. września b. r. („Monitor“ Nr. 204) zarządził Minister przemysłu i handlu, iż Wiedeńskie Towarzystwo Dozoru Ubezpieczenia Kotłów Parowych (Dampf- Kessel- Untersuchungs- und Versicherungsgesellschaft A. G.), jako obcokrajowe i nie podlegające kontroli organów władz państwowych polskich nie może nadal wykonywać dozoru nad kotłami parowymi w b. zaborze austriackim.

Do czasu ustawodawczego uregulowania sprawy dozoru nad kotłami parowymi — dozór nad kotłami, które podlegały dotychczas Wiedeńskiemu Towarzystwu, ma prawo wykonywać Warszawskie Stowarzyszenie dla Dozoru nad Kotłami Parowymi.

Składanie zgłoszeń na znaki towarowe, wzory rysunkowe i modele.

Urząd Patentowy w Warszawie ogłosił w „Monitorze“ nr. 211 z 19. września b. r. oraz w numerze 212 z 20. września b. r. przepisy dotyczące sposobu składania zgłoszeń na wzory rysunkowe i modele oraz na znaki towarowe.

Podania, które wnosić należy do wymienionego Urzędu (Warszawa, ul. Królewska 23) winny zawierać bliższe dane, dotyczące zgłoszonych artykułów.

Wykaz towarów winien być ugrupowany według klas ustanowionych przez Ministra przemysłu i handlu dnia 29. marca b. r.

Do podania dołączyć należy odbitkę znaku towarowego graficznego w dwóch egzemplarzach, zaś

rysunki wzorów i modeli w trzech identycznych egzemplarzach. Wielkość odbitek i rysunków nie może przekraczać wymiarów 33×21 cm. Przy zgłaszaniu znaków towarowych słownych nie wymaga się składania odbitek.

Próbek i odtworzeń plastycznych nie zwraca się, lecz przechowuje się w archiwum Urzędu Patentowego.

Zniesienie Małopolskiego Oddziału górniczego.

Rozporządzeniem z dnia 13. września b. r. („Monitor” Nr. 220) zniósł Minister przemysłu i handlu z dniem 1. października b. r. Małopolski Oddział Górniczy Sekcji górniczno-hutniczej Ministerstwa przemysłu i handlu w Krakowie.

Wszystkie agendy tego Oddziału przechodzą na Starostwo górnicze w Krakowie, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych obowiązującymi ustawami Ministerstwa oraz spraw, odnoszących się do ustanawiania cen za węgiel i do przydziału węgla.

Inspektorat węglowy podlega począwszy od dnia 1. października b. r. bezpośrednio Sekcji górniczno-hutniczej Ministerstwa przemysłu i handlu.

Równocześnie przechodzi gwarectwo „Brzeszcze” pod naczelną zarząd wymienionej Sekcji.

Zgłaszanie maszyn zarekwirowanych przez wojska niemieckie.

Z ramienia Rządu Polskiego wyjeżdża wkrótce do Berlina specjalna Misja, celem rewindykowania maszyn i urządzeń fabrycznych, wywiezionych z kraju do Niemiec. W interesie pokrzywdzonych leży dostarczanie do Ministerstwa Przemysłu i Handlu wszystkich odpisów, kwitów rek wizycyjnych, oraz zgłaszanie tych wypadków, kiedy kwitów rek wizycyjnych brak, a jednak maszyny lub urządzenia zostały zarekwirowane.

Wszystkie bez wyjątku zainteresowane i pokrzywdzone osoby, zechcą zgłaszać się w sprawie powyższej listownie lub osobiście do Sekcji VI. Ministerstwa Przemysłu i Handlu (Warszawa, Elektoralna 2) w czasie możliwie najkrótszym.

W wypadkach, gdy poszkodowane osoby nie otrzymały kwitów rek wizycyjnych za wywiezione maszyny lub urządzenia, fakty takie muszą być potwierdzone na piśmie przez 2-óch świadków, a zeznania tychże poświadczone przez miejscowe władze administracyjne.

Polska agencja handlowo-finansowa w Londynie.

Izba handlowa i przemysłowa donosi na podstawie informacji Biura Prasowo-Informacyjnego Ministerstwa przemysłu i handlu, iż Polska Agencja handlowo-finansowa w Londynie, powołana do życia w kwietniu 1918 r. ułatwia kupcom i przemysłowcom polskim zawiązywanie stosunków han-

dlowych ze sferami przemysłowo-handlowymi w Anglii.

Agencja posiada liczne oferty firm angielskich oraz jest w stałym kontakcie z angielskimi Izbami Handlowymi.

Agencja, na której czele stoi p. Wł. Czarnowski, mieści się w Londynie W. C. 2. Kingsway 88.

Izba Handlowa Polsko-Belgijska.

Dnia 16. b. m. odbyło się w M-stwie Przemysłu i Handlu przy współudziale sfer handlowych i przemysłowych posiedzenie w sprawie projektu założenia w Warszawie Izby Handlowej dla spraw belgijskich.

Rada Handlowy Rządu Polskiego w Brukseli Dr. Z. Gawroński poinformował zgromadzonych o obecnym stanie gospodarki w Belgji oraz o perspektywach przyszłych stosunków handlowych polsko-belgijskich.

Belgja jest zainteresowana w imporcie z Polski przedewszystkiem produktów naftowych i drzewa, następnie jaj, nasion i t. d. Polska te artykuły posiada na eksport i w dodatku jest w stanie ofiarować je po cenach najzupełniej kalkulujących się w Belgji. Pod tym względem Polska zastąpi na rynku belgijskim Niemcy i Rosję.

Belgja ze swej strony interesuje się bardzo ruchem przemysłowym w Polsce i gotowa udzielić Polsce swych kapitałów, które ma w obecnej chwili w znacznym stopniu wolne.

Niedługo w Ministerstwie Przemysłu i Handlu odbędzie się dalsze zebranie celem definitywnego omówienia sprawy Izby Handlowej Polsko-Belgijskiej.

Oferty firm zagranicznych.

W biurze Izby handlowej i przemysłowej przejrzyć mogą osoby interesowane oferty firm zagranicznych nadesłane Izbie za pośrednictwem Ministerstwa przemysłu i handlu w Warszawie.

Oferty obejmują następujące artykuły: urządzenia maszynowe dla wyrobu łopat, wideł, śrub, wagonów i automobilów, maszyny rolnicze, maszyny i akcesoria do mielenia maki, kauczuk, towary żelazne, pasy skórzane, chemikalja, lakiery, mydło toaletowe, porcelanę, szkło, bieliznę, jedwabie, kłódki, obcegi, worki, przędzę, meble, pieprz czarny oraz wino.

Reorganizacja Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie.

Istniejąca od roku 1906 Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie, Koszykowa 9, uległa stosownie do nowych i zmienionych potrzeb kraju reorganizacji, zachowując swój dotychczasowy charakter instytucji społecznej, utrzymywanej przez organi-

zacje kupieckie, przemysłowe, związki komunalne oraz zasilanej przez państwo. Olbrzymi nawał zadań, jakie ciąży na młodym organizmie państwa polskiego skłonił organizatorów i kierowników do tychczasowych szkoły do powstrzymania się od upaństwowienia uczelni i zachowania charakteru instytucji publicznej, opartej przede wszystkim o ofiarność i inicjatywę prywatną i społeczną. Zadaniem Wyższej Szkoły Handlowej jest kształcenie organizatorów życia gospodarczego w zakresie prywatnym, społecznym i państwowym. Szkoła wzorem uczelni zachodnio-europejskich daje typ pracowników o akademickim wykształceniu, posiadających jako główną podstawę wykształcenia nauki ekonomiczno-teoretyczne i praktyczne w najszerszym zakresie, oraz metodę pracy, opartą o system nauk i myślenia ekonomicznego.

Nowy statut, zatwierdzony przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, jako zadania uczelni stawia: krzewić nauki i umiejętności społeczne i handlowe, doskonalić je i przygotowywać do użytku społeczności. Do tego celu dąży ona przez: dostarczanie młodzieży wyższego wykształcenia zawodowego, pielęgnowanie badań i prac naukowych, szerzenie wiedzy specjalnej w społeczeństwie. Szkoła może powoływać do życia specjalne wydziały w celu zadośćuczynienia specjalnym potrzebom.

Organami szkoły są: Dyrektor, Wicedyrektor, Senat, Kolegium i Profesorskie, Rada Naczelna. Dyrektor i Wicedyrektor są obieralni. Senat jest najwyższym organem szkoły wybieranym na dwa lata przez Kolegium profesorów. Prócz tego istnieje Rada Naczelna, będąca organem, mającym za zadanie obmyślać i gromadzić środki na pokrycie wszystkich wydatków szkoły i na potrzeby jej rozwoju; stanowi o potrzebie zarządzania nimi i zatwierdza przedstawiany jej przez Senat budżet. Do składu jej należą: Dyrektor, Wicedyrektor, trzech przedstawicieli Senatu, Prezesi i Wiceprezesi Rady i Zarządu Towarzystwa Wyższej Szkoły Handlowej, Delegaci Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Przemysłu i Handlu, Skarbu, Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej i Spraw Zagranicznych. Zaprośzeni na wniosek Senatu na lat dwa przedstawiciele związków komunalnych, Izb handlowych i przemysłowych, zrzeszeń spółdzielczych i wogóle instytucji i osób szczególnie interesujących się szkołą i przyczyniających się skutecznie do jej rozwoju i utrwale-
nia.

Do szkoły przyjmowani są maturzyści szkół polskich, bądź osoby przedstawiające równoznaczne świadectwa. W wypadkach szczególnych decyduje Senat w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Sluchacze W. S. H. korzystają ze wszystkich

praw i przywilejów, jakie przysługują słuchaczom uczelni państwowych.

Wyższa Szkoła Handlowa ma prawo udzielania stopni naukowych. Przepisy uzyskania tych stopni określić ma osobny regulamin, zatwierdzony przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wykłady w bieżącym roku akademickim rozpoczęły się w drugiej połowie września.

Rozpisanie publicznego przetargu.

Zarząd kolei państwowych zamierza oddać w przedsiębiorstwo wykonanie robót budowlanych w pierwszej części ustawowo zapewnionej linii kolejowej Rzeszów—Tarnobrzeg t. j. od km. 0.828 do km. 41.122 (gmina kat. Poręby) z wyłączeniem robót na samej stacji kolejowej w Rzeszowie.

Przedmiot przetargu stanowią:

a) wykonanie podtorza z wyjątkiem dostarczenia i ustawienia żelaznych konstrukcji mostowych, ale z dostarczeniem i umocowaniem należących do tych konstrukcyj podłużnych i poprzecznych podkładów drewnianych (progów), odbojnic drewnianych i całego dyelowania,

b) dostarczenie żwiru i piasku dla nawierzchni kolejowej, wykonanie żwirowania całej nawierzchni, peronów, platform stacyjnych, platform strażniczych etc., pokrycie peronów i platform przepisaną warstwą piasku, wykonanie bankietów kamiennych, rozwójka i rozdzielanie wszystkich żelaznych, stalowych i drewnianych części składowych nawierzchni, kładzenie torów, zwrotnic, krzyżownic etc. jednak bez dostarczenia żelaznych, stalowych i drewnianych części składowych nawierzchni,

c) wykonanie budowli nadtorowych (budynków) na otwartej przestrzeni, na stacjach i w przystankach kolejowych z wyjątkiem urządzeń telegraficznych, dostarczenie sprzętów domowych, względnie wyposażenie budynków ruchomościami, jak również z wyjątkiem urządzeń maszynowych i mechanicznych stacyj wodnych, wag pomostowych etc. jednak wraz z wykonaniem kinet dla rur wodociagowych i wszelkich robót ziemnych i murarskich, połączonych z budową tłoczni dla stacyj wodnych,

d) wykonanie i ustawienie znaków kolejowych, tych ostatnich jednak bez dostarczenia słupów żelaznych i tablic metalowych,

e) dostarczenie graniczników.

Rozdanie nastąpi po cenach jednostkowych z wyjątkiem części budowli nadtorowych (budynków), leżących ponad przyjętym, w planach uwiódzionym poziomem porównawczym, które płacone będą po cenach ryczałtowych.

Wszystkie powyższe podane budowle, roboty bu-

dowlane i dostawy mają być wykończone do 1. października 1921.

Wadium, które w razie przyjęcia oferty służyć ma jako kaucja, wynosi 5 proc. (pięć procent) ofertowych kosztów budowy, wypośredkowanych przez oferenta na podstawie żądanych przez niego cen i wykazu rodzajów i ilości poszczególnych robót budowlanych, którego to wykazu dostarczy oferentowi Oddział budowy kolei we Lwowie, gmach sejmowy II. piętro drzwi Nr. 53.

Wadium uiszczyć należy do kasy Dyrekcji kolei państwowych we Lwowie przed lub równocześnie z wniesieniem oferty.

Plany i przepisy budowlane, dalej formularze ofert etc. wyłożone będą poczynawszy od 10. października b. r. do przejrzenia w godzinach urzędowych (od 8 rano do 3 po południu) w oddziale budowy Ministerstwa kolejowego we Lwowie, gmach sejmowy, II. piętro, drzwi Nr. 53, gdzie będą także do nabycia po cenie własnych kosztów:

- a) formularze na oferty,
- b) formularze na cennik ofertowy,
- c) wykaz rodzaju i ilości wykonać się mających robót budowlanych,
- d) przepisy co do wnoszenia ofert.

Powyżej wspomniane plany i przepisy budowlane oferent powinien podpisać przed lub równocześnie z wniesieniem oferty na znak, że zgadza się z niemi w zupełności.

Oferty mogą być wnoszone wyłącznie tylko na sporządzonych na ten cel formularzach, wnosić je zaś należy najdalej do 4. listopada 1919 r. godzina 12 w południe do Oddziału budowy Ministerstwa kolejowego we Lwowie, gmach sejmowy II, piętro, drzwi Nr. 53.

Oferty wniesione po upływie przepisanej terminu, dalej, oferty wniesione nie na przepisanych formularzach, oferty na które nie złożono przepisanego wadium, oferty, których autorzy nie podpisali planów i przepisów budowlanych, stanowiących podkład przetargu, na koniec oferty, do których nie dołączono należycie wypełnionego, względnie obliczonego i podpisanego cennika, lub wykazu rodzaju i ilości wykonać się mających robót budowlanych nie będą uwzględniane.

Zarząd kolei państwowych zastrzegł sobie prawo odrzucenia poszczególnych, ewentualnie nawet wszystkich wniesionych ofert bez podania powodów.

K o m u n i k a c j e.

Zmiany postanowień §. 81. Regulaminu ruchu na kolejach polskich b. zaboru austriackiego.

Rozporządzeniem minist. z 4. września b. r. („Monitor“ Nr. 203) zniesiono na czas nadzwyczaj-

nych stosunków, powstałych wskutek przepełnienia magazynów kolejowych na stacji Kraków aż do odwołania postanowienia §. 81., punkt 1. Regulaminu Ruchu, co do terminu dla wykupywania listów przewozowych na stacji Kraków.

Odbiorca jest obecnie obowiązany każdy list przewozowy w przeciągu 48 godzin po otrzymaniu zawiadomienia o nadejściu towaru wykupić i towar ze stacji w powyższym okresie czasu całkowicie zabrać.

Kolej może przesyłki do 48 godzin po zawiadomieniu z jakiegokolwiek powodu nie wykupione i nie zabrane, złożyć na koszt i odpowiedzialność odbiorcy na placach stacyjnych poza magazynami albo urzędownie sprzedać.

Zawiadomienie nadawcy i odbiorcy o zamierzonej sprzedaży jest niepotrzebne.

Zniesienie miejscowej taryfy węglowej.

Rozporządzeniem z dnia 10. września b. r. zniósł Minister Kolei żelaznych odnośnie do okręgów Dyrekcji kolejowej krakowskiej, lwowskiej i stanisławowskiej z dniem 15. września b. r. miejscową taryfę towarową c. k. austriackich kolei państwowych z 1. października 1917 r.

Taryfa ta, zawierająca stacyjnie obliczone stawki przewozowe dla węgla i koksu według zasad wyjątkowych taryf 1 b i 1 c miejscowej taryfy towarowej, stanie się, wobec podwyższenia taryf w ogólności, bezprzedmiotową.

Zniesienie ograniczeń w pocztowym ruchu pakietowym.

Reskryptem Ministerstwa poczt i telegrafów z dnia 21. sierpnia b. r. zniesiono rozporządzenie tegoż Ministerstwa z lutego b. r. ograniczające ilość pakietów przyjmowanych od jednego nadawcy.

Obecnie wolno zatem od jednego i tego samego nadawcy przyjmować w jednym dniu pakiety pocztowe w nieograniczonej ilości.

Ruch osobowy i towarowy z Wielkopolską.

Komisariat Naczelnej Rady ludowej w Poznaniu zawiadomił Izbę handlową i przemysłową, iż na każdorazowy przywóz i wywóz towarów z Wielkopolski potrzebna jest przepustka Sekcji handlu i przemysłu w Poznaniu (Wały Karmelickie 2 b) z podaniem ceny, wagi, dostawcy i odbiorcy towarów.

Ruch osobowy jest wolny od wszelkich ograniczeń.

Zagraniczna taryfa pocztowa dla przesyłek listowych.

Z dniem 1. października b. r. obowiązuje nastę-

pująca zagraniczna taryfa pocztowa dla przesyłek listowych:

1. Listy do wagi 20 gramów	50 fen. hal.
za każde dalsze 20 gramów	30 „ „
2. Karty pocztowe: za kartę pojed.	20 „ „
3. Druki: za każde 50 gramów	10 „ „
4. Papiery handlowe: za każde 50 gramów	10 „ „
najmniej jednak	50 „ „
5. Próbkę towar.: za każde 50 gr.	10 „ „
najmniej jednak	20 „ „
6. Należytość za polecenie (rekomendację)	50 „ „
7. Należytość za receptis zwrotny	50 „ „
8. Należytość reklamacyjna	50 „ „

Gazety w ruchu zagranicznym uważa się za druki i należy je opłacać według taryfy dla druków.

Z wyjątkiem listów i kart pocztowych inne zagraniczne przesyłki listowe, a mianowicie druki, papiery handlowe i próbki towarowe, muszą być przynajmniej częściowo opłacone przy nadaniu.

Listy w ruchu zagranicznym dopuszczone są bez ograniczenia wagi, natomiast najwyższa dopuszczalna waga ograniczona jest dla próbek towarowych do 350 gramów, a dla druków i papierów handlowych do 2 klg.

Korespondencja zagraniczna podlega cenzurze wojskowej. Z tego powodu listy należy oddawać na pocztę otwarte i na każdej przesyłce uwidocznić nazwisko i bliższy adres nadawcy.

Odpowiedzialność Zarządu pocztowego za krajowe przesyłki pocztowe i telegramy.

Rozporządzeniem z d. 29 sierpnia b. r. („Monitor“ Nr. 197) nałożył Minister poczt i telegrafów na Zarząd pocztowy odpowiedzialność za krajowe przesyłki pocztowe i telegramy.

Zarząd pocztowy odpowiada:

1. Przy poleconych przesyłkach listowych tylko w razie zaginięcia i wypłaca odszkodowanie 40 mk. lub 50 K. — bez względu na rzeczywistą wartość zaginionej przesyłki.

2. Przy listach wartościowych i paczkach za zaginięcie, ubytek lub uszkodzenie zawartości wypłaca odszkodowanie według zwyczajnej wartości, jaką odnośne przedmioty posiadały.

3. Przy przekazach za wpłaconą sumę.

4. Przy przesyłkach pocztowych za pobraniem, — zależnie od tego, czy chodzi o samą przesyłkę, czy o pobranie, czy też o wydanie przesyłki odbiorcy bez ściągnięcia sumy pobrania.

5. Przy listach ze zleceniem pocztowem w razie zaginięcia wypłaca odszkodowanie za jedną przesyłkę bez względu na jej wartość — 40 mk. lub 50 K.

Roszczenie o odszkodowanie musi być ogłoszone przez odbiorcę w pocztowym urzędzie oddawczym przed odbiorem przesyłki i uwidocznione zarazem w potwierdzeniu odbioru (recepis itp.).

Roszczenie wysyłającego musi być na podstawie oryginalnego receptisu nadawczego lub książki nadawczej wniesione w pocztowym urzędzie nadawczym, najpóźniej do 6-ciu miesięcy od dnia nadania przesyłki.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie z d. 17. września b. r.

Zestawienie najwyższego i najniższego kursu papierów wartościowych wedle notowań Giełdy krakowskiej za czas od 15 września do 26 września 1919.

	kurs najwyższy	kurs najniższy
4 ⁰ / ₁₀ poz. kraj. E. 1893	103-50	102-50
4 ⁰ / ₁₀ poz. kraj. szk. E. 1908	103-50	102-50
4 ¹ / ₂ poz. kraj. z r. 1913	105-—	104-—
4 ⁰ / ₁₀ poz. kraj. z r. 1914	108-25	106-75
4 ⁰ / ₁₀ Pożyczka m. Krakowa z r. 1909	102-—	100-75
4 ⁰ / ₁₀ Pożyczka m. Lwowa	99-—	98-—
4 ¹ / ₂ obligacye kom. Banku kraj.	115-—	109-—
4 ⁰ / ₁₀ obligacye kom. Banku kraj.	107-—	106-—
4 ⁰ / ₁₀ obligacye kol.	104-—	101-50
4 ¹ / ₂ listy zastawne Banku kraj.	114-—	113-—
4 ⁰ / ₁₀ listy zastawne Banku kraj.	108-—	106-—
4 ⁰ / ₁₀ listy zastawne Tow. Kredyt. ziemsk. 56 l.	111-75	110-25
4 ¹ / ₂ listy zastawne Towarzystwa Kredyt. ziemsk. 52 l.	116-—	114-—
4 ⁰ / ₁₀ listy zastawne Towarzystwa Kredyt. ziemsk. 41 l.	—	—
4 ¹ / ₂ listy zast. Banku Hipoteczn.	109-50	108-—
4 ⁰ / ₁₀ listy zast. Banku Hipot. 60 l.	106-—	105-—
4 ¹ / ₂ listy zastawne Banku Gal. dla handlu i przemysłu	107-—	106-—
4 ¹ / ₂ listy zastaw. Gal. ziemskiego Banku kredytowego	105-50	104-50
4 ⁰ / ₁₀ anstr. renta koronowa	—	—
5 ¹ / ₂ austr. poz. woj. (bony)	—	—
Obl. pierwsz. Kolei południowej (kup. lipcowy)	—	—
Akcy Banku przemysłowego	610-—	580-—
Akcy Banku Hipotecznego	660-—	—
Akcy Banku Gal. dla handlu i przemysłu	535-—	—
Akcy Gal. Ziem. Banku kredyt.	—	—
Polskie Tow. handl.	520-—	470-—
Fabryka Portland-Cem. Szczakowa	355-—	345-—
„Górka“ fabryka cementu	880-—	—
Karpackie Tow. naftowe	540-—	—

W A L U T Y:

Marki polskie	204-—	189-—
„ „ drobne	—	—
Marki niemieckie	288-—	240-—
„ „ drobne	—	—
Ruble carskie po 100 Rb.	223-—	202-—
„ „ 500 Rb.	220-—	188-—
„ „ drobne	213-—	206-—
„ „ dumskie	80-—	60-—

	Kurs najwyższy	Kurs najniższy
Lei rumuńskie	290.—	267.—
Dolary	—.—	—.—
Liry włoskie (à 1000, 500, 100)	—.—	—.—
Dewiza na Warszawę w rublach	—.—	—.—
Franki franc. (à 1:00, 500, 100)	850.—	550.—
„ „ drobne	—.—	—.—
Funtzy szterlingów	—.—	—.—

Zmiany w rejestrze handlowym.

Wpisano firmy:

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Bochni, stow. zar. z ogr. por.

Towarzystwo spożywcze „Konsum“, stow. zar. z ogr. por. w Borowie.

Towarzystwo spożywcze „Konsum“, stow. zar. ogr. por. w Czerminie.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Dzekanowicach p. Dobczyce, stow. zar. z ogr. por.

Związek konsumentów, stow. zar. z ogr. por. w Górnem.

Związek spożywczy „Jedność“ w Grybowie, stow. zar. z ogr. por.

Urzędnicza spółka spożywcza, stow. zar. z ogr. por. w Grybowie.

Spółka mleczarska w Jaworniku, stow. zar. z ogr. por.

Kupieckie Towarzystwo spożywcze „Przyszłość“ stow. zar. z ogr. por. w Mielcu.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze stow. zar. z ogr. por. w Młoszowej.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze „Zgoda“ w Moszczenicy niższej, stow. zar. z ogr. por.

Stowarzyszenie spożywcze pracowników polskich kolei państwowych w Mszanie dolnej, stow. zar. z ogr. por.

Związek spożywczy, stow. zar. z ogr. por. w Muszynie.

Spółdzielcza spółka szewska w Nowym Sączu, stow. zar. z ogr. por.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Pogorzycach p. Chrzanów, stow. zar. z ogr. por.

Składnica towarowa Związku katolickich robotników, stow. zar. z ogr. por. w Puchowicach.

Konsum „Postęp“ stow. zar. z ogr. por. w Rajczy.

Robotnicze stowarzyszenie spożywcze „Postęp“ w Rakowicach, stow. zar. z ogr. por.

Rzemieślnicza spółka spożywcza, stow. zar. z ogr. por. w Rudniku nad Sanem.

Spółka spożywcza Grona państwowego semina-

ryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie, stow. zar. z ogr. por.

Konsum obywatelski w Szczakowej, stow. zar. z ogr. por.

Stowarzyszenie spożywcze pracowników polskich Kolei państwowych, stow. zar. z ogr. por. w Szczakowej.

Towarzystwo spożywcze „Konsum“, stow. zar. z ogr. por. w Szczucinie.

Obywatelski Konsum „Zjednoczenie“ w Tarnobrzegu, stow. zar. z ogr. por.

Stowarzyszenie spożywcze „Postęp“ stow. zar. z ogr. por. w Wadowicach.

Towarzystwo spożywcze „Konsum“, stow. zar. z ogr. por. w Wielopolu.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Żarkach p. Chrzanów, stow. zar. z ogr. por.

Związek Polskich kupców dla zakupu towarów, stow. zar. z ogr. por. w Żywcu.

Spółka spożywcza funkcyjonyrysty państwowych, stow. zar. z ogr. por. w Żywcu.

Konsorcjum dom importowy i eksportowy w Tarnowie, Spółka z ogr. por.

„Boa“, Spółka kinematograficzna z ogr. por. w Białej.

M. Aleksandrowicz, biuro techniczne dla materiałów budowlanych, oleji, smarów, artykułów żelaznych, gospodarskich i przemysłowych, Spółka z ogr. odp. w Krakowie.

„Krzemionka“, Fabryka dachówek cementowych i wyrobów ceramicznych, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Wilanów“, Kooperatywa polskich gospodyń, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Budowa“, Spółka z ogr. odpowiedzialnością dla obrotu artykułami technicznymi, materiałami budowlanymi w Krakowie.

Przedsiębiorstwo budowy dróg wodnych i mostów „Budulec“, Tróczyński. Spółka techniczno-handlowa z ogr. por. w Krakowie.

Terrabona, Fabryka sztucznego kamienia, wypraw fasadowych i wyrobów betonowych w Krzeszowicach, Spółka z ogr. odpowiedzialnością.

Stowarzyszenie Spożywcze „Konsum“ w Sędziszowie, Stow. zar. z ogr. por.

Spółka Spożywcza Mieszczańska „Jedność“ w Dębicy. Stow. zar. z ogr. por.

Konsum Obywatelski w Dębicy. Stow. zar. z ogr. por.

Spółka Szewska w Żywcu. Stow. zar. z ogr. por.

Chłopsko robotnicze Stowarzyszenie Spożywcze, Uszew koło Brzeska. Stowarzyszenie zar. z ogr. por.

Związek Konsumcyjny. Stow. zar. z ogr. por. w Borzęcinie.

Stowarzyszenie Spożywcze Polskich Pracowni.

ków Kolei Państwowych. Stow. zar. z ogr. poręką w Krzeszowicach.

Obywatelski Związek Spożywczy w Wiśniczu mieście. Stow. zar. z ogr. por.

Samopomoc Majstów Introligatorskich, Pudełkarskich i Kufernierskich. Stow. zar. z ogr. por. w Krakowie.

Składnica Towarowa Katolickich Mieszkańców Grzegórzek w Krakowie. Stow. zar. z ogr. por.

Chłopsko Robotnicze Stowarzyszenie Spożywcze w Gromcu, p. Chrzanów. Stow. zar. z ogr. por.

Chłopsko Robotnicze Stowarzyszenie Spożywcze w Gruszowie, p. Dobczyce. Stow. zar. z ogr. por.

Chłopsko Robotnicze Stowarzyszenie Spożywcze w Wieliczce. Stow. zar. z ogr. por.

Spółka Włosciańska Robotnicza w Filipowicach. Stow. zar. z ogr. por.

Stowarzyszenie Konsumcyjne Obywatelskie „Pomoc“. Stow. zar. z ogr. por. w Krakowie.

Związek Konsumcyjny w Zakliczynie. Stow. zar. z ogr. por.

Chłopsko Robotnicze Stowarzyszenie Spożywcze Stow. zar. z ogr. por. w Bieńczycach.

Związek polskich stowarzyszeń spożywczych w Krakowie, Stow. zar. z ogr. por.

Ludowe stowarzyszenie spożywcze w Dąbrowce, stow. zar. z ogr. por.

„Wisła“ parowa pralnia bielizny, pralnia chemiczna i artystyczna farbiarnia, Dr. Michał Kornhäuser i Ska w Krakowie.

Akcyjne Towarzystwo ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków i skutków odpowiedzialności ustawowej „Kosmos“ we Wiedniu, dyrekcja dla Polski w Krakowie.

Z. Rodakowski, przedsiębiorstwo budowy kanałów spławnych. Spółka z ogr. odpow. w Krakowie. „Bertel i Gerner“ w Krakowie.

Pierwsza warszawska spółka naftowa w Harklowej. Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Wilson“ naftowa spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Związek przemysłowców masarskich w Krakowie“. Spółka z ogr. odpow.

„Marwaskin“ spółka z ogr. odpow. w Krzeszowicach.

„Ceramika“ spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Tenskin“ spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Pilch i Ska, ajencyjno-komisowy dom handlowy spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Polski handel i przemysł“ spółka z ogr. odp. w Chrzanowie.

Gazownia miejska w Tarnowie.

Polski związek handlowy, spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Związek kupców polskich dla zakupu towarów. Stow. zar. z ogr. por. w Nowym Sączu.

Spółdzielcza spółka piekarska w Nowym Sączu. Stow. zar. z ogr. por.

Sklep Kółka rolniczego w Poroninie. Stow. zar. z ogr. por.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Zawadzie. Stow. zar. z ogr. por.

Towarzystwo konsumu obywatelskiego w Niebylecu. Stow. zar. z ogr. por.

Franciszek Mackiewicz i Spółka, przedsiębiorstwo budowlane w Rzeszowie.

Związek gospodnio szynkarski w Rzeszowie. Stow. zar. z ogr. por.

Związek spożywczy „Solidarność“ w Sokołowie, obok Rzeszowa, stow. zar. z ogr. por.

BIURO KOLEJOWE

IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE

z oddziałem dla reklamacyi należności frachtowych

udziela kupieckim i przemysłowym interessantom okręgu ustnie, telefonicznie lub pisemnie informacji i porady we wszystkich sprawach, związanych z ruchem kolejowym, z wyjątkiem spraw natury technicznej.

W szczególności podaje Biuro kolejowe stawki frachtowe na przewóz towarów na podstawie obowiązujących taryf oraz udziela wyjaśnień we wszelkich kwestyach przewozowych.

Reklamacye, wynikające z przewozu towarów skutecznie Biuro kolejowe Izby albo za ryczałtowo, z góry umówionem wynagrodzeniem, albo pobiera:

20% od kwot uzyskanych gotówką z tytułu zwrotu nadpłaconych należności kolejowych oraz z tytułu odszkodowania za spóźnienie czasu dostawy,

10% od uzyskanych gotówką kwot z tytułu wynagrodzenia za straty na wadze, za uszkodzenie lub zaginięcie przesyłek,

4% od likwidowanych kwot refakcyjnych,

5% od owych kwot, o które się Zarząd kolejowy z tytułu dopłaty do przewoźnego od stron upomina, a które na interwencyę Biura kolejowego zostały opuszczone.

